

Discussienota: Toekomstvisie Luchthaven Den Helder

1. Inleiding

Luchthaven Den Helder (**DHA**) is hét knooppunt voor maritieme luchtvaart in Nederland en speelt een essentiële rol in de **nationale veiligheid**, offshore-industrie en innovatieve luchtvaart. Als civiel-militair vliegveld ondersteunt DHA de operaties van de Koninklijke Marine, Kustwacht en offshore-sector op de Noordzee.

Door veranderingen in de energiesector en stijgende kosten voor het gebruik van Rijksvastgoed staat de luchthaven voor belangrijke strategische keuzes. Om toekomstbestendig te blijven, moet DHA zich ontwikkelen tot **Netherlands Offshore Aviation Mainport** – de **onmisbare maritieme offshore luchtvaarthub van Nederland**.

Deze nota schetst de strategische koers voor de komende jaren en benoemt concrete acties om deze positie te versterken. De focus ligt op economische groei, verduurzaming, kostenbeheersing en een actieve lobby voor erkenning van het **nationale belang**.

Om deze transitie te versnellen, zijn binnen het **Maritiem Cluster** een **kwartiermaker** en een **ontwikkelaar** aangesteld. De kwartiermaker brengt in kaart welke bestuurlijke en strategische keuzes nodig zijn op de lange termijn en zorgt voor afstemming met relevante partijen, waaronder de ministeries, Defensie en de luchtvaartsector. De ontwikkelaar richt zich op het aantrekken van nieuwe gebruikers en projecten die bijdragen aan de verdere positionering van DHA.

Door een nauwe samenwerking tussen de gemeente Den Helder, provincie Noord-Holland, het Rijk en de luchtvaartsector wordt toegewerkt naar een luchthaven die niet alleen een sleutelrol speelt in de maritieme economie, maar ook innovaties op het gebied van drones, elektrische luchtvaart en offshore-logistiek stimuleert.

2. Strategische koers

De toekomstbestendige ontwikkeling van DHA rust op vijf pijlers:

1. **Politieke en bestuurlijke lobby** – Inzet op subsidies, internationale samenwerking en erkenning als **nationaal maritiem luchtvaartcentrum**, met inbedding in het PBNI.
2. **Economische versterking en vergroten inkomsten** – Uitbreiding van de Kustwacht en Frontex, en aantrekken van nieuwe maritieme droneactiviteiten.
3. **Duurzame infrastructuur en innovatie** – Investeren in elektrische laadinfrastructuur, moderne hangaars en innovatieve luchtvaarttechnologieën.
4. **Onderwijs en kennisontwikkeling** – Samenwerking met METIP, Defensie en kennisinstellingen.

Bezoekadres:
Willemsoord 66
1781 AS Den Helder

Postadres:
Postbus 36
1780 AA Den Helder

www.denhelder.nl telefoon 14 0223
X: @Gem_DenHelder
FB: gemeentedenhelder

5. **Kostenbeheersing en positionering** – Erkenning van de luchthaven als van nationaal belang, als basis voor maatwerkovereenkomsten met het Rijksvastgoedbedrijf.

De **kwartiermaker** ontwikkelt de ruimtelijk-economische visie en coördineert samenwerking tussen Defensie, het Rijk, de provincie en het Maritiem Cluster. De **ontwikkelaar** richt zich op directe investeringen, vastgoedontwikkeling en het binnenhalen van nieuwe gebruikers.

3. **Uitwerking van de pijlers**

3.1 **Politieke en bestuurlijke lobby**

Een sterke lobby is noodzakelijk om de luchthaven structureel te versterken:

- Positionering van Den Helder als hét maritieme patrouillecentrum van Nederland, ingebed in het PBNI.
- Politieke steun verwerven bij Kamerleden en bewindspersonen.
- Relaties onderhouden met ambtelijke contactpersonen binnen de betrokken ministeries.
- Actieve deelname aan netwerken zoals PowerUp, North Sea Heliports Alliance en AYOP.

3.2 **Economische versterking en vergroten inkomsten**

Om de economische positie van DHA te versterken, wordt ingezet op:

- Uitbreiding van Kustwachtactiviteiten en verhuizing van vliegtuigen van Schiphol Oost naar Den Helder.
- Uitbreiding van Frontex-operaties voor grensbewaking.
- Maritieme drones inzetten voor offshore-logistiek en patrouillevluchten door civiel-militaire samenwerking op dronecorridors.
- Samenwerking met offshore windbedrijven zoals Vestas, RWE en SSE-Renewables.

3.3 **Duurzame infrastructuur en innovatie**

De luchthaven investeert in verduurzaming en innovatie door:

- Elektrische laadinfrastructuur en slimme netwerken te realiseren.
- Hangaars geschikt te maken voor maritieme drones en elektrische vliegtuigen.
- Koppeling van laadinfrastructuur aan walstroom en de Energyhub Kooypunt.
- Onderzoek naar alternatieve energiebronnen en deelname aan een Europees netwerk voor elektrische luchtvaart.

3.4 **Onderwijs en kennisontwikkeling**

DHA wordt een centrum voor maritieme innovatie door:

- Samenwerking tussen METIP, het beoogde maritieme innovatiecentrum 'Paleis' en de luchthaven.
- Experimenten met onbemand vliegen in een operationele setting.
- Civiel-militaire ontwikkeling van U-space, een gedeeld luchtruim voor bemand en onbemand verkeer.
- Samenwerking met onderwijsinstellingen (Vonk, Inholland, HVA) in (nieuw te vormen) opleidingsaanbod.

3.5 **Kostenbeheersing en positionering**

Door bevestiging van de **nationale veiligheidsfunctie** van DHA kunnen structurele kostenbesparingen worden gerealiseerd:

- Inhoudelijk onderbouwen waarom DHA een onmisbare schakel is voor nationale veiligheid en offshore-industrie.

- Erkenning van de luchthaven als van nationaal belang, als basis voor maatwerkafspraken met het Rijksvastgoedbedrijf.
- Efficiëntere operaties door samenwerking binnen PowerUP en de Alliance for Zero Emission Aviation (AZE).- Investerings in vastgoedontwikkeling en deelname aan Regiodeal 2.0.

4. Discussie

Den Helder ontwikkelt zich als een strategisch maritiem knooppunt waarin veiligheid, energie en innovatie samenkomen. Binnen het Maritiem Cluster wordt gewerkt aan een sterk ecosysteem waarin de zeehaven en luchthaven elkaar versterken. Den Helder Airport is een essentieel onderdeel van dit ecosysteem en speelt een steeds grotere rol in zowel de internationale en nationale veiligheid als haar bijdrage aan nationale energievoorziening en de verduurzamingsopgave. De luchthaven ondersteunt niet alleen de Kustwacht en Frontex bij de bewaking van de Noordzee, maar is ook een cruciale innovatiehub voor de ontwikkeling van onbemande drones die worden ingezet voor zowel veiligheidstoezicht als logistiek transport naar offshore energievelden. De luchthaven is daarmee een belangrijk logistiek en strategisch component in de bredere ontwikkeling van Den Helder als integraal maritiem cluster.

Door een integrale aanpak met focus op economische versterking, kostenverlaging, infrastructuurontwikkeling en een krachtige lobby kan de luchthaven haar rol verder uitbouwen.

De inzet van een kwartiermaker en ontwikkelaar zorgt voor concrete stappen op zowel de korte als lange termijn. Samenwerking met overheden, kennisinstellingen en het bedrijfsleven is essentieel om DHA te ontwikkelen tot een toekomstbestendige luchthaven, met een leidende rol in de bescherming van kritieke Noordzee-infrastructuur binnen het PBNI.

Vragen ter discussie:

- Hoe ziet de raad de toekomst van de luchthaven?
- Welke ontwikkelingen worden als wenselijk gezien?
- Hoe staat de raad tegenover uitbreiding van activiteiten?

Bijlage:

- Brief van Defensie (januari 2025) over gewijzigde omstandigheden en de behoefte aan verdere samenwerking.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

K. (Koen) van Veen
secretaris

